

KARÁCSONYFABONTÁS

FORGÓ ZOLTÁN

Utoljára még egy csillagszórót akart látni, ahogy ellobban, elfeledve szétszórt kincseit; megmarkolni forró drótyját – kicsiny keze vágyott a melegre. Nem engedtem, s bármily dacos volt egykor, most mégsem mondta: haragszom rád!

Cukrot nem volt szabad leszakítani a fáról, legyen úgy, ahogy tavaly. Minden évben ugyanazokat a szaloncukrokat aggatták fel, már kemények, avasak, hisz újakra nem tellett. Ajándék: pár narancs, alma, ez volt minden. Együtt írtuk a levelet: „Jézuska, haragot küldünk!”, aláírás „Pilkóc és Apa”. Akár nekem is íródhatott volna, ki Jézuska voltam, pohár mellett, gondolva, az én bajom mégis nagyobb.

Mostanában sokszor fázott. Nem sajnáltam a tűzrevalót, de ha elfogy? Nem tudhattam, melyik tart tovább, a tüzelő vagy ő. Karácsony előtt élete legnagyobb kalandját élte, az utazást messzi városba. Szürke Kutya nevű busz; még sosem ült buszon.

Az utasok, megannyi világ, baj, kevés, ki boldogulás felé megy. Aztán lerobbanunk a pusztaság közepén, éjjel, és havazik. Közélben motel, neve nincs, csak Motel.

Miközben italt rendelék, neki meg kólát, a sofőr ideges, telefonál, csak egyet iszom . . . a pincérnőt ismerem valahonnan . . . a pusztaság közepéről. Minden működő áramforrást bekapcsolva tart, errefelé gyakori az áramszünet. Ha van, hát van, ha nincs, hát nincs.

– Nagyon felvilágosult asszony vagyok – mondja. – Minden létező újságot elolvastam egykor, de mostanság inkább kártyázok.

– Ültesse a gyereket a kályhához, biztos átfázott. Hány éves a kisfiú?

Azt mondom, kislány, hatéves, és ülj oda a kályhához, ha fázol, de ő nem akar. Aztán mégis odamegy, ráteszi poharát és vár. Minket néz. Én ismerem magát.

– Sokfelé megfordultam, de úgy látszik, ez a végállomás, itt a hófúvásban.

Maga szeret olvasni, könyveket is.

– Nagyon felvilágosult asszony vagyok . . . mindent elolvastam. Ő meg mosolygott, onnan a pohár világából, rám vagy az asztalomra, vagy csak angyalok szárnya suhogott . . . a helyiségben nem volt karácsonyfa, még karácsony sem. Mi már néhány nappal ezelőtt felállítottuk a fenyőt. Tovább tart.

Még egy pálinkát, legyen szíves! Tiszta vízzel.

– Hozom . . . Nagyon aranyos kislány. Nagyon csendes . . . Anyukát otthon hagyta?

Anyuka nincs, két éve. Anyuka elment. Nem akarom elmondani, miért, hogy. Ő nem szereti ezt hallani. Anyuka nincs.

– Bocsnát, sajnálom. Azért mégis jobb, ha a gyerek is tisztában van a tényekkel. Fel kell világosítani. Nem akarok én beleszólni semmibe . . . csak tisztán kell látni. A pálinka és egy kávé.

– Ön nagyon gondos, talán egy kicsit el is túlozza. Nem kell minden percben a kislány sálját igazítani. Inkább vegye le. Meleg van itt, tudja, ha van áram, minden áramforrást bekapcsolunk.

Három alma. Ez jut eszembe. Három almát tettem a karácsonyfa alá, meg két narancsot. Holnap karácsony, daloló fehér karácsony. A kórházban el sem fogadnak bennünket: mi a panasz? Jöjjenek az ünnepek után!

A bárpult feletti tévében neorealista film megy; kislányom, apuka csak egy utolsót iszik még, azután abbahagyjuk; a végén egy fekete-fehér apa ballag kézen fogva a gyermekével, bele a reménybe, szegényen, de boldogan, lehet, hogy biciklit vesznek. Mi nem.

Kórházba megyünk, tudja a kicsiny szíve . . . de azt mondják, majd kinövi.

– Persze, hogy kinövi, az én öcsémnek is pont ez volt a baja. Még ma is él. Kinötte.

Hát persze. Tovább megyünk Szürke Kutyaival az éjszakába. Szilveszter napján nagyon jól érezte magát; apa, te csak menj el szórakozni, én már jól vagyok. Nem egy hatéves szavai, de mindig ilyen okosan beszélt. A szomszédasszony majd átnéz hozzá, ő csak bámulja a tévét. Éjfél tájt elalszik ültében, ha hazaérek, ágyba teszem. Félóránként talán hazaug-

rok a sarki vendéglőből, de aztán elfelejtem. Nem őt, csak hazamenni. Régen nem volt ilyen szép estém, vidám cimborák, s a jó pohár meg a gondolat, hogy ő megvan. Félóránként rá gondoltam. Az ajtón besüvített a szél, behordva a havat meg a kallódó jövevényt.

– Amott az urak már nagyon mulatnak – mutat a szemközti szórakozóhelyre. Oda gazdagok mentek. Valaki köp egyet. Iszunk. Mindjárt hazamegyek megnézni őt, de aztán mégsem. Már alszik. Hajnaltájt fáradt arcok pihennek a bárpult sörfoltos lapján. Felnézek: a sankos az italpolcnak támaszkodik, akár egy hentes, rossz kurva söröscímkéket tapaszt az italtócsákba. Az idén először járja be országát az északi szél.

Ő még mindig a fotelban aludt, felvettem, és ágyba raktam. Nagyon hideg volt. Egész éjjel a karácsonyfa csillogása melengette.

– Apuci, azt mondtad, hazajössz éjfélre. Nagyon vártalak – suttogetta félálomban.

– Apuci nem ért rá, cicám. Most már mindig együtt leszünk. Mindig. Feldíszítettem a szobát újságpapírból gyürkélt lampionokkal, régi sujtásokkal. Az ágya fölé akasztott papírszalagra kiírtam: „Boldog Új Évet Nekünk!”, és vártuk a képzeletbeli kis vendégeket, kik majd megeszik a tortát üres tányérokból. Nem jött senki, én voltam a vendégek mindegyike, végigkóstoltam az üres tányérok tartalmát, én voltam Sosem-volt-úr, Láthatatlan Ember és Senki. Sokat nevtünk akkor. Elmúlt.

Az esti program karácsonyfabontás. Már nagyon hullott a levele. Elutaztunk, jobb, ha elrakjuk a díszeket. A magasabb ágakról én szedtem le a gömböket, az alacsonyabbakról ő. Mindegyiknek megvolt a maga helye a kicsiny dobozák rekeszeiben, selyempapírral kibélelve. Most aludni mennek, mondtuk, s simogató szeretettel ágyaztuk meg fekvőhelyüket.

Elfáradt. Utoljára egy csillagszórót akart látni; találtunk egyet, megfakult szaloncukrokkal teli kezét az égnek emelve, elfeledve szétszórt kincseit . . . éjjel ismét nekivágunk az éjszakának.

A hótörlesztőket eltúrták, s a Motelben sötét volt. Valószínűleg áramszünet. Mintha gyertyák égnének az asztalokon, és a felvilágosult asszony kártyázna az árnyékokkal. Nem tudom. Akár el se mentünk volna. Mit tudnak ezek az orvosok?!

Csak a pénzt akarják. Majd kinövi, ez biztos.

Nagyon elfáradt. Az állomásról a karjaimban hoztam, és nem mentünk be sehova meginni valamit. Hazaértünk hideg lakásunkba, s már nem volt karácsony, csak az ágy felett lógott egy árva papírcsík.

Kicsiny testét megszabadítottam nyirkos ruhácskáitól, átázott cipőitől, dörzsölgettem selyembőrét, de csak azt suttopta: „Apa, én fázok.”

Bebugyoláltam a legvastagabb pokrócba, órákig járkáltam vele a szobában, hatalmas szemébe nézve. Szemecske, Siskácska. Édes.

Talán felmelegedett, mert szeme becsukódott. Ágyba tettem, egy vastag paplant ráterítve. Kicsit megkönnyebbült, lenge álma a párnájára telepedett . . . vagy csak anygalkák szárnya suhogott? Később ittam a cimborákkal, félóránként . . . poharanként meleg érzés öntött el . . . ő még megvan. Talán nem is olyan rossz az egész. Majd találok neki egy jó anyát, és minden rendben lesz. Kinövi.

Hazafelé sötét utcákon magas ablakok kiszűrődő fénye mutatta az utat. Újévi jókívánságoktól megcsömörlött családapák bánata pislogott a tévé előtt, lebontott karácsonyfák tülevelei szurkálták a talpat; a hófúvásban nem jutottak eszembe karácsonyi dallamok, csak elmúlt ünnepek kísértettánca, mikor fekete öregasszonyok mennek el hideg szobákból – mások anyukái.

Ő még biztos megvan. Még ott piheg a párnácskán, illanó karácsonyfények melengetik kipirult arcocskáját. Még egy utolsót megiszunk, kislányom . . . aztán abbahagyjuk . . . hogy legyen farka a betlehemi csillagnak.

Álmodban biciklit veszünk, s neorealista apád már ott tapogat a sötétben, igazgatva lecsúszott paplanodat . . .

Virradatot várva féltem az ágya mellett. Nem mertem megsimogatni, hátha hideg . . . ma ismét bejárja birodalmát az északi szél.

Reggel még biztos felébred . . . Együtt leszünk. Ezután mindig.